

ÖTÉVES A BUDAPESTI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM GYÓGYSZERÉSZI KARA

DR. MOZSONYI SÁNDOR
egyetemi tanár, a Kar dékánja

1959-ben ünnepelte a Budapesti Orvostudományi Egyetem (BOTE), jogelődjének, a nagyszombati Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi fakultása létesítésének 190. évfordulóját. Ezen a karon indult meg 1772-ben és folyt 1883-ig a gyógyszerészhallgatók egyetemi képzése is, amikor miniszteri rendelet írta elő, hogy az I. tanévben a Tudományegyetem bölcsészeti-karára, a II-ban pedig az orvosi-fakultásra kell beiratkozni a gyógyszerészhallgatóknak. Így volt ez az 1940-ben életbeléptetett négyéves egyetemi kiképzés idején is, amikor 2—2 évet kellett a két karon abszolválni. A BOTE-nek 1951-ben történt életrehívása óta azonban mind a 4 tanévben már idetartoznak, de az alább ismertetett egyes tárgyakat az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Természettudományi-karán (TTK) tanulják továbbra is a hallgatók.

A BOTE-en a fejlődés során fontos reformok születtek, amelyek közül a legkiemelkedőbb esemény számunkra az önálló Gyógyszerészi-fakultásnak — az Általános Orvosi- és a Fogorvosi-kar mellett — 1955. évben történt létesítése.

A Gyógyszerészi-kar helyzetét, fejlődését, feladatait és működését röviden az alábbiakban szemlélítjük:

A BOTE vezetője dr. Gegesi Kiss Pál akadémikus, rektor. A kar élén az 1955-ben kinevezett dékán, dr. Mo z s o n y i Sándor áll, akinek teendőit akadályoztatása esetén a dékánhelyettes végzi, aki dr. H a l m a i János személyében 1959-ben nyert kinevezést. A kari-tanács — amelynek 24 tagja van, a kötelező tantárgyakat oktató professzorokból és a felkért, illetőleg megbízott előadókból áll — a dékán tanácsadó szerve. Az oktatási ügyekkel a dr. V é g h Antal elnökből és dr. H a l m a i János, továbbá dr. C l a u d e r Ottó professzorokból álló Oktatási Bizottság foglalkozik és tesz javaslatot a kari-tanácsnak, illetőleg a dékánnak. Az adminisztrációt a dékáni hivatal végzi.

A Gyógyszerészi-fakultás felállítását nemsokára követő 1956. évi októberi ellenforradalmi események Egyetemünk, s közelebbről fakultásunk tevékenységét is megzavarták. Örvendetes azonban, hogy a kar oktatói közül senki sem feledkezett meg magáról, senki sem vett részt a felforgató cselekményekben s egyetlenegy sem disszidált. Hallgatóink között sem voltak — néhány kivételtől eltekintve, — olyanok, akiknek tevékenysége súlyosabb elbírálás alá esett volna.

A kar működése hamarosan ismét a normális mederbe terelődött és további fejlődés vált lehetővé. Így 1956. decemberében hatálytalanították az egyetemi gyógyszerész-doktori cím adományozását megszüntető 1951. évi rendeletet, majd később megjelent a gyógyszerész-doktori szabályzat. Ennek alapján az első doktorrá avatás 1959. februárjában történt, az aspirantúrával pedig az

akadémiai tudományos fokozat elnyerésére van lehetőség.

1957-ben a kar perspektivikus fejlesztési tervet dolgozott ki, 1959-ben pedig az egész BOTE távlati tervére, s ezen belül a Gyógyszerészi-karnak a Hőgyes Endre utcai tömbben leendő kialakítására és koncentrálására készült javaslat.

Ugyancsak az 1957. évben indult meg a külföldi kapcsolatok felvétele. Azóta számos Nagygyűlésre és tanulmányútra nyertek kiküldetést az oktatók, továbbá nyári (oktatói és hallgatói) önköltséges külföldi cserutazások is lehetővé váltak. Mindezek látókörük és szakismereteik kiszélesítésére, valamint a baráti és tudományos kapcsolatok létesítésére nyújtanak lehetőséget.

A nemkötelező, fakultatív tárgyakkal az oktatásba való bevezetése 1956-tól indult meg. Az 1957/58. tanévben pedig a tudományos-diákkörök kezdték meg működésüket. Ezekkel, továbbá a tanulmányi versenyeken való részvétellel, pályatételek kidolgozásával és mint tanszéki demonstrátorok, az ambiciózus és tehetséges hallgatók jelentősen bővíthetik szakmai ismereteiket, sőt bizonyos szakosítási célokat is szolgálhatnak ezek a lehetőségek.

Ugyanebben a tanévben megjelent az új ösztöndíj — és tandíj —, legújabban pedig a társadalmi-tanulmányi ösztöndíj rendelet. Mindezekben a diákokat érintő intézkedésekben a KISZ szervező és irányító munkája is nagymértékben érvényesül.

1958. óta az oklevelet nyert fiatal gyógyszerészeket, valamint az új doktorokat az Egyetemi Tanács ünnepélyes ülésén a rektor avatja fel. Ugyanezekre a felemelő ünnepségeken kerül sor az 50, 60 és 65 évvel előbb oklevelet nyert gyógyszerészek arany-, gyémánt- és vas- díszdiplomáinak kiadására is.

A gyógyszerészképzéssel kapcsolatos problémák megoldására az Egészségügyi Minisztérium Gyógyszerészképzési- és továbbképzési bizottságot létesített.

Az 1960. és az elkövetkező évek súlyponti feladata a Felsőoktatási reformmal kapcsolatos sokrétű, döntő jelentőségű kérdések megvitatása és megoldása lesz.

A BOTE Gyógyszerészi fakultása 4 tanszékének fontosabb adatai a következők:

I. A legrégebb tanszék az 1914 óta, tehát 46 éve fennálló *Gyógyszerismereti Intézet*, amely 1952-ben a Gyógynövény- és Drogismereti-Intézet nevet kapta.

A tanszék előző vezetői: dr. V á m o s s y Zoltán, dr. J a k a b h á z y Zsigmond, dr. I s s e k u t z Béla és dr. L i p t á k Pál professzorok voltak. Lipták professzor halála után 1950-ben dr. H a l m a i János mint tanszékvezető docens, 1957-ben pedig mint tanszékvezető egyetemi tanár nyert kinevezést. Régebben a „Gyógy-

szerhatástan" professzora tanította ezt a tárgyat, valószínűleg 1772-ig visszamenőleg.

Az Intézet az I. és a III. évfolyam számára az alább feltüntetett kollégiumokat oktatja elméleti és laboratóriumi gyakorlati vonalon. Az Intézet viszonylag megfelelő helyiségekkel, berendezéssel, és felszereléssel rendelkezik.

A tudományos kutatómunkában a hazai-gyógyszerészet története foglalkoztatja elsősorban a professzort — aki tankönyvírás is dolgozik, — de vezetése alatt a gyógynövények és drogok vizsgálatával is behatóan foglalkoznak a tanszék tagjai

Az elmúlt 5 évben 34 dolgozat és 8 szakközlemény jelent meg az Intézet oktatóinak tollából. Számos tudományos és továbbképző előadást is tartottak

Az Intézet dolgozóinak létszáma: 6 oktató és 5 egyéb munkakörben foglalkoztatott személy.

Az évi költségvetési hitelösszeg nagyrészt kielégíti az Intézet igényeit, különösen az ETT célhitel-támogatás figyelembevételével

A tudományos kutatást és a korszerű oktatást szolgáló műszerek és eszközök tekintetében jelentős fejlődésre mutat rá az Intézet.

2. A Gyógyszerészeti Intézetet 25 évvel ezelőtt, 1935-ben létesítették, jogelődje az 1907-ben alapított és dr. M a t o l c s y Miklós egyetemi magántanár, később rendkívüli tanár által vezetett Egyetemi Gyógyszertár volt 1933-ban, M a t o l c s y professzor nyugalomba vonulása után a gyógyszerért dr. C s i p k e Zoltán egyetemi magántanár vezette 1934-ig, dr. M o z s o n y i Sándor egyetemi magántanár kinevezéséig. 1935-ben az Intézet Egyetemi Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár elnevezést nyert. 1946-ban a két intézmény különvált, s azóta az Intézetet az 1940-ben egyetemi tanárrá kinevezett M o z s o n y i Sándor, a Gyógyszertárt pedig C s i p k e Zoltán professzor vezeti

A Gyógyszerészeti Intézetben a III. és IV. évfolyam elméleti és laboratóriumi gyakorlati oktatása folyik a gyógyszerészeti technológiából, melynek során az utóbbi évek fejlődésének megfelelően a fizikai-kémiai és kolloidikai vonatkozásokat, az addig is intenzíven művelt farmakológiai és orvosi szemlélet oktatása mellett, egyre inkább beépítik a tananyagba. A gyakorlati tanítás 4 különböző tárgykörrel foglalkozó laboratóriumban történik.

A Gyógyszerészeti kar létesítése óta két szakkönyv — melyek közül a dr. P a n d u l a Egon által írt munka különösen kiemelkedő, — valamint 4 továbbképző broszúra és 49 dolgozat jelent meg az Intézetből, közöttük számos ETT által támogatott téma. A III. Gyógyszerész-Nagygyűlésen 7 előadás hangzott el.

A tanszéken 17 oktató, 11 középkáder és 2 adminisztratív személy dolgozik.

Az államvizsgák szakmai részének lebonyolítása, valamint a nyári gyógyszerértári gyakorlatok ellenőrzése szintén az Intézet feladata.

A laboratóriumi gyakorlati oktatással kapcsolatban termelőmunkát is végez az Intézet, amely évenként mintegy 400 000 Ft megtakarítással jár a klinikák gyógyszerellátása javára.

Az Intézet a felszerelésében és berendezésében jelentős előhaladást ért ugyan el az utóbbi időben, azonban a szaktudományok és a technika rohamos fejlődésével kapcsolatban fellépő és az oktatásban is nélkülözhetetlen gép- és műszerigények távolról sem nyertek még kielégítést. A helyiségek tekintetében is nagy hiány van

3. A Gyógyszerészeti Kémiai Intézetet 1949-ben, tehát 11 évvel ezelőtt létesítették a BOTE-en dr. V é g h Antal tanszékvezető docens vezetésével, akit 1956 februárjában neveztek ki tanszékvezető egyetemi tanárnak

Az Intézet tulajdonképpen jogutódja az előzetesen a Tudományegyetemen működött tanszéknek, amelynek nem kisebb professzorok voltak a vezetői, mint dr. T h a n Károly, dr. L e n g y e l Béla, dr. W i n k l e r Lajos és dr. S z é k i Tibor, sőt a Gyógyszerészeti kémia oktatása tulajdonképpen visszanyúlik a nagyszombati egyetemre, ahol 1772 óta tanították ezt a tárgyat a gyógyszerészhallgatóknak. Az Intézetben a III. és IV. évfolyam hallgatói nyernek elméleti és laboratóriumi gyakorlati kiképzést a gyógyszerészeti kémiából. Az Intézet az ELTE Puskin utcai épületében nyert 1956-ban elhelyezést, ahol korszerűen felszerelt és berendezett, hallgatói és oktatói laboratóriumokban folyik a tanítás és a tudományos munka, amelyet jelenleg 15 oktató és 11 fizikai, illetőleg adminisztratív dolgozó lát el. A laboratóriumi gyakorlatokon a hallgatók a klasszikus módszereken kívül a modern műszeres és egyéb vizsgálati módszereket is elsajátíthatják.

Az Intézet kutató munkája fejlődését és kibontakozását máris gátolja a helyszűke. Ezért és széleskörű oktatási feladatai miatt is bővítésre szorul

A tudományos kutatómunkáról az Intézetből az 1955—60 évben megjelent közlemények és előadások továbbá a Magyar Tudományos Akadémia az Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) és a BOTE által támogatott témák adnak képet. Az e tárgyú beszámoló közlemények száma 26 volt, számos közlésre kész állapotban elkészült dolgozat mellett. A professzor tankönyvírás is dolgozik.

A szakcsoportban elhangzott publikációs közlemények száma 5 volt, a III. Gyógyszerész-Nagygyűlésen 4 előadást, a gyógyszervizsgálati szimpóziumon 2 publikációs előadást tartottak az oktatók. A bejelentett kutatási témák száma 1960-ban: 19.

† Az Intézet gazdasági ellátása az új elhelyezés és berendezés kapcsán jelentős összeget igényelt, s évi költségvetési kerete is emelkedett, de a szükségletek is évről évre növekednek e téren.

Az Intézet műszerekkel való ellátottsága fokozatosan javul s az utolsó 5 évben közel egyharmadával növekedett. A könyvállomány értéke ez idő alatt megnégyszereződött. A folyóiratok vonalán mutatkozó hiányosságot más intézmények könyvtáraiban végzett dokumentációs munkával hidalják át. Az Intézet oktatói és kutatói profilja a Gyógyszerkönyvi-módszerek köré csoportosul, a meglévő módszerek tudományos kritikai revíziójával és újabb analitikai, kémiai és fizikai-

kémiai eljárások alkalmazásával, gyógyszervizsgálási célokra.

4. A BOTE Szervesvegytani Intézete A fent elősorolt tanszékek között ez az 1957-ben létesült Intézet a legfiatalabb, melynek vezetője ugyanabban az időben dr. Cl a u d e r Ottó egyetemi tanár lett. Az Intézet rövid fenállása óta is értékes oktató-nevelő és tudományos kutató munkát végzett, bár gyakran nehézségek árán és mostoha körülmények között.

Az Intézet oktatói létszáma 11 fő, az adminisztratív-, laboráns- és egyéb fizikai dolgozók száma pedig: 5.

A tanszék tudományos munkássága az elmúlt 3 év alatt 14 bel-, ill. külföldi előadás mellett 9 publikált tudományos dolgozat és 5 szabadalmi eljárás.

Az Intézet költségvetése meglehetősen szerény. Az új tanszék megindulásával kapcsolatos felszerelési és berendezési szükségletek jelentős összeget emésztettek el. Az Intézet jelenleginél kedvezőbb elhelyezése sürgős megoldásra vár.

5. Végül de nem utolsósorban meg kell említenünk azt, hogy a gyógyszerészhallgatók egyik legfontosabb, 1944. év óta kötelező tárgyának a „Gyógyszerhatástannak” oktatását a fenti idő óta dr. F r i t z Gusztáv egyetemi c. rk. tanár végezte, aki 1959-ben mint az Egészségügyi Minisztérium osztályvezetője nyert egyetemi tanári kinevezést.

E tárgy oktatása a dr. I s s e k u t z Béla akadémikus-professzor vezetése alatt álló, és az Általános Orvosi karhoz tartozó Gyógyszertani Intézetben történik. E munka eredményessége, valamint a tudományos kutatás érdekében, e tárgyból is mielőbbi önálló Gyógyszerész-kari tanszék létesítésére volna szükség.

Minden reményünk megvan arra, hogy a következő 5 éves terv során, amikor a Gyógyszerészeti kar, nagyrésztben a Hőgyes Endre utcai telepen helyezik el, az utóbb említett két Intézet is kedvező elhelyezést fog nyerni.

* A jelenlegi tantervet, illetőleg az egyes tantárgyakat, továbbá azok előadóit az alábbiakban ismertetjük.

I. évfolyam Az általános és szerves kémiai, valamint a kvalitatív kémiai analízist az ELTE Természettudományi Karán dr. S c h u l e k Elemér akadémikus, egyetemi tanár vezetése alatt álló Szerves és analitikai kémiai Intézetben, a növénytant pedig ugyanezen a karon az Alkalmazott növénytan és szövetfejlődéstan Intézetben — melynek vezetője dr. S á r k á n y Sándor professzor — tanulják a hallgatók. A Gyógyszerészet történetének oktatását dr. H a l m a i János professzor vállalta. A matematikát és fizikát a BOTE Orvosi-fizikai Intézetének docensei: N a g y János és T a m á s Gyula adják elő.

† A II. évfolyamon a kvantitatív kémiai analízis című tárgyat szintén S c h u l e k professzor s a növénytant ezen az évfolyamon is S á r k á n y professzor tanítja, a fizikai-kémiaival pedig, az ugyancsak az ELTE-hez tartozó Fizikai-kémiai Intézet docense dr. K i s s László foglalkozik.

A BOTE-en a szerveskémia dr. Cl a u d e r Ottó professzor, a biológiát a Szövet-tani-fejlődéstan Intézet docense, dr. K i s z e l y György, a funkcionális anatómiát pedig az Élettani Intézet docense, dr. H á r s i n g László adja elő, végül a gyógyszerészi propedeutikát a Gyógyszerészeti Intézet adjunktusa dr. F a r k a s András oktatja.

Mindkét évfolyamon kötelező tárgy a politikai gazdaságtan és az orosz nyelv. Az előbbit a Marxizmus—leninizmus tanszék, melynek vezetője M é s z László docens, az utóbbit a T a k á c s János vezetése alatt álló Idegennyelvi lektorátus oktatói tanítják, a latin nyelv-vel együtt, ezt azoknak, akik a középiskolában latint nem tanultak. Az első két tanévben kötelező tárgy végül a Testnevelés is; amelyet a hasonló nevű és F a r k a s Pál vezetése alatt álló tanszéken oktatnak. A III. évfolyamon valamennyi előadás és gyakorlat a BOTE-en folyik, ui. a gyógyszerészi kémia, dr. V é g h Antal, a gyógynövény és drogismeret, a Gyógyszerészi technológia első (recepturái) részét, a Gyógyszerészeti Intézetben dr. C s i p k e Zoltán egyetemi docens, az Egyetemi Gyógyszertár vezetője, végül a mikrobiológiát, az azonos elnevezésű Orvostudományi Intézet docense dr. F a z e k a s László oktatja. Az elsősegélynyújtásban az Országos Mentőszolgálat főigazgatója dr. O r o v e c z Béla ad kiképzést hallgatóinknak.

A IV. évfolyamon a gyógyszerek és gyógyszerkészítmények ellenőrzése című tárgyat szintén dr. S c h u l e k, a gyógyszerészi kémia, ebben az évben is dr. V é g h professzor, a közegészségtant pedig dr. M e l l y József, az Egyetemi Közegészségtani Intézet tanszékvezetője, a gyógyszerésztant dr. F r i t z Gusztáv professzor, a gyógyszerészi technológia II (galenusi) részét dr. M o z s o n y i Sándor, a gyógyszerügyi szervezést pedig H u n f a l v i Géza az Egészségügyi minisztérium főelőadója tanítja.

Mind a III., mind a IV. évfolyamon a filozófia és egy nyugati nyelv tanulása is kötelező.

A nyári szünetekben a II. évfolyamot végzetek háromhetes, a III. évfolyamot végzetek pedig 4 hetes kötelező gyógyszerészi gyakorlaton vesznek részt. Természetesen valamennyi évfolyamon az egyes tárgyakból félévenként kollokvium, illetőleg szigorlat letétele kötelező. A IV. évfolyamot abszolváltak 6 hónapi gyógyszerészi gyakorlat teljesítése után tehetnek államvizsgát politikai gazdaságtanból, valamint a szakmai elméleti és gyakorlati tárgyakból.

Az oktatók igen sokrétű elfoglaltságát vázlatosan az alábbiakban ismertetjük:

Valamennyinek legfontosabb feladata az oktató-nevelő munka. De hasonló súlyú kötelességük a tudományos-kutató tevékenység is. Ezenkívül számos társadalmi és adminisztratív teendőjük is van.

A kötelező és fakultatív tárgyak elméleti és gyakorlati oktatásában kellő felkészültséggel érvenyesíteniük kell a szaktudományok és a technika legújabb megállapításait. A gyakorlatokon a manuális rutinmunka megtanítása is fontos. Az adjunktusok és idősebb tanársegédek a profesz-

szorok mellett a fiatal oktatók tanításával és a *doctorandus*-ok irányításával is foglalkoznak a demonstrátorokon és tudományos diákkörök hallgatóin kívül.

Az oktatási feladatkörhöz tartozik a vizsgáztatás fáradságos és nagy körültekintést és türelmet igénylő munkája is, a vizsgákat megelőző konzultációk tartását is beleértve.

A gyógyszerértári hálózatban, az Intézeti gyógyszerterekben, sőt gyógyszergyárakban dolgozó gyógyszerészek stb. továbbképzésében ugyancsak jelentős szerepük van az egyetemi oktatóknak, amit az egyes intézetekben tartott tanfolyamokon és a Szakcsoport által rendezett előadásokon, továbbá tudományos szakmai közlemények, brosrák írásával stb. teljesítenek.

A hallgatók *nevelése* bonyolult és nehéz feladat, amelyet elsősorban példamutatással, személyes ráhatással, továbbá a bel- és külpolitikai, valamint a gazdasági és kulturális eseményeknek az oktatásba való beépítésével lehet legmegfelelőbben teljesíteni.

Az oktatóknak különösen a laboratóriumi gyakorlaton kínálkozik bőséges lehetőség az ilyen értelmű közvetlen ráhatásra, különösen amióta a fiatal oktatók között egyre több a KISZ tag.

A hallgatók rendezvényein, összejövetelein való részvétel, a diák-kollégiumokban és — otthonokban — 1-1 kollektíva patronálása is jó alkalom a nevelőmunkára.

Tudományos munka Minden oktató kötelessége a tudományos kutató tevékenység és az e téren elért eredmények publikálása. Ez a feladat állandó önképzést, a szakirodalom folytonos figyelemmel kísérését, megfelelő nyelvismeretet, sok időt és fáradozást követel meg. Ide kell sorolni az egyetemen és a bel- és külföldi kongresszusokon tartott tudományos és továbbképző, valamint a szakmai ismertető előadásokat is. A Szabványügyi Hivatal is gyakran igénybe veszi közreműködésüket.

A professzorok és az idősebb oktatók a fiatalok tudományos-, kutatómunkájának irányítását, ellenőrzését is el kell hogy lássák, ideértve a doktori disszertációk bírálatát, sőt egyes esetekben a kandidátusi opponensi munkát is. A szakfolyóiratok számára beküldött közlemények lektorálása, tankönyvek, jegyzetek írása is elmélyedést és sok időt igényel.

A professzorok az ETT Gyógyszerészeti és Gyógyszerkönyvi Bizottságnak tagjai, és így az V. Gyógyszerkönyv, az Addendum és a készülőben levő VI. Gyógyszerkönyvvel kapcsolatos munkálataiban, továbbá az *Acta Pharmaceutica Hungarica*, illetve a *Gyógyszerészet* szerkesztő bizottságában is feladatot vállalnak.

A Schulek akadémikus által a Magyar Tudományos Akadémia kémiai osztályának keretében létesített Gyógyszerészeti Bizottság munkájában való részvétel megtisztelő feladat számukra.

Az ideológiai ön- és továbbképzés szintén komoly feladatot jelent.

A *társadalmi munka* vonalán a Szakszervezetben és Szakcsoportban, valamint a Vöröskereszt- és a TIT-Szervezetben való közreműködést, az egyetemi felvételeket és a végzők elosztását, továbbá más különböző egyetemi és egyéb bizottságokban, nemkülönben a számtalan értekezleten való részvételt és ezekkel kapcsolatban felmerülő sok teendőt említjük meg.

Az *adminisztratív tevékenység*, a felsőbbség rendeleteinek, utasításainak végrehajtására, szervezési, ellenőrzési feladatokra szorítkozik, az intézeti egyéb teendők mellett, amelyek közül a tűzrendészeti, biztonsági, tisztasági, leltári, szakszervezeti, sajtó, újtási stb. felelősi tisztségeket soroljuk fel.

Mindezek a teendők az összes oktatók, főképpen a professzorok idejét a legnagyobb mértékben igénybe veszik.

A Gyógyszerészeti fakultás létesítése a gyógyszerészet megbecsülésének jele is, amiért pártunkat, kormányunkat, és nem utolsósorban egyetemünk rektorát illeti a köszönet.

Ezt a megbecsülést oktatóink a fent elsorolt területeken odaadó, lelkes munkával kívánják viszonzni, és ha néha ezek a teendők nehézségekkel is járnak, a hiányosságokat áldozatvállalással igyekeznek pótolni.

A szocializmus építésében minden vonalon mutakozó, egyre fokozódó előrehaladás és fejlődés a gyógyszerészet terén is jelentős eredményeket mutat fel.

Az elkövetkező esztendő perspektívája csodálatosan szép jövőt tár fel, amelyért küzdeni, dolgozni és áldozatot vállalni, minden becsületes embernek szent kötelessége, pályája, hivatása, dolgozó népünk és Hazánk érdekében.

A KLÓRPROMAZIN MELLÉKHATÁSA

A klórpromazin és annak oldata a bőrrel érintkezve allergiás bőrreakciót és gyulladást vált ki. Az így keletkezett *dermatitis* a krónikus ekcémához hasonló lefolyású. A készítménnyel való ismételt érintkezés a gyulladást súlyosbítja, különösen fény vagy víz hatására. Megfigyelték olyan eseteket is, amelyekben az ilyen ártalom a készítménnyel való közvetlen érintkezés nélkül is felléphet abban a helyiségben dolgozó személyeken. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a bőrgyulladás csökken vagy teljesen megszűnik a készítménnyel való foglalkozás megszüntével. A bőrgyulladást helyileg antihisztaminokkal és helyileg dermatológus szerekkel kezelik. A készítmény diszpergálását, mérését elkülönített helyiségben vagy

„jól húzó” fülkében, védőruhában, kesztyűben stb. kell végezni. Feltételezhető, hogy a helyi hatást nem maga a készítmény, hanem annak a fény, a levegő széndioxidja és a hőmérséklet hatására keletkező bomlástermékei okozzák. A klórpromazin feldolgozását elcsőtített helyiségben, vörös lámpafény mellett és viszonylag alacsony hőmérsékleten (15—16°) célszerű végezni. A készítmény ezen tulajdonságai miatt a Szovjet Egészségügyi Minisztérium Tudományos Tanácsának határozata szerint a klórpromazin és annak két származéka (*Dibrazin* és *Etizin*) gyógyszerterekben és kórházak részére csak gyári készítmény formájában kerülhet forgalomba.

Aptecsnoje Gyelo 1960 1. szám 93. old

Kun Ferenc